

Vaikean vammaisuuden ohella rintamasoturi pelkäsi eniten vangiksi joutumista.

Juonikas mies onnistui pettämään vihollisen taitavan ja päättäväisen sieppauspartion ja selviämään sisulla omien luo.

Pahat vammat kuitenkin jäivät.

JATKOSODAN hyökkäysvaiheen päätyttyä Kannaksella oli 1911 syntyneiden ja sitä vanhempien ikäluokkien kotiutuksen yhteydessä suoritettu eräitä järjestelyjä, joihin liittyen Lapuan Hirvijoelta kotoisin oleva sotamies *Herman Akseli Kallio* joutui 16. Prikaatin I Pataljoonan Konekiväärikomppaniaan. Asemasotavaihe oli alkanut suhteellisen rauhallisena, mitä nyt vähäistä vihanpitoa partioinnin ja ajoittaisen laukaustenvaihdon yhteydessä.

Näin tultiin pakkastalven 1942 helmikuun viidenteentoista päivään.

LIIAN MYÖHÄÄN!

Laatokan rannasta toista kilometriä sisämaahan sijainneessa Tappa-

rin tukikohdassa Metsäpirtissä oli eteentyönnetty vartiopaikka, jossa oli myös konekivääri. Mainitun vuorokauden ensimmäisen tunnin täytyttyä virkkoi laihialainen sotamies *Toivo Konsteri* juuri vartiovuorolleen saapuneelle Herman Kalliolle:

"Ole sitten varovainen, tuolla esteillä voi olla jotain, koskapa siellä miina posahti."

Tavallista valppaampana Kallio kuunteli yön ääniä ja silmä tarkkana tähyili lumen vähän vaalentamaan etumaastoon. Toviin ei erotunut mitään normaalista poikkeavaa, mutta sitten äkkiä läheisen riihen suunnalta, jossa oli parivartio, kuului huikkaus:

"Hemppa, tule pois, partio on tulossa!"

Konepistoolin varustettu parivartio lähti juoksemaan pääsemaa kohti, mutta Kallio tähyili vielä hetken ennen kuin hänkin lähti oikealla sijainneen riihen kautta toisten jäljestä.

Riihen luona hän törmäsi lukuisaan lumipukuisten joukkoon.

"Miestä polulla oli kuin tikutetuna."

Mutta kun Kallio ei heti ollut varma ketä siitä on, hän kysyi:

"Ketä te ootta?"

Koska vastausta ei tullut, Kallio antoi konepistoolinsa laulaa. Lähinnä ollut mies yritti tarttua aseensa piippuun, mutta käsillään yläkautta huitaisten kaatui polulle selälleen. Hemppa siirteli tulta edes takaisin ja lähti sitten juoksemaan omien luo.

Sieppasivat HEMPAN

**HEIKKI
PEHKORANTA**

**Herman Akseli Kallio, soturi
Lapuan Hirvijoelta**

**Yöllisellä vartiopaikalla on
yksinäistä**

Silloin hänen vasemmassa kädessään ihan kyynärpään yläpuolella jysähti "kuin moukarilla mo-
jauttaen". Oikeassa kädessä ja vasemmassa jalassa tuntui kuin neulanpistokset, kun tavalliset luodit lävistivät ne. Vasempaan käteen oli osunut räjähtävä luoti.

Niin hän suistui suulleen maahan, mutta kompuroi ylös ja yritti uudelleen juoksuun.

Edessä oli kuitenkin kaksi miestä. Toinen heistä yritti lyödä kiväärinperällä päähän, mutta Kallion painaessa vaistomaisesti päätänsä alas iskut osuivat hartioihin. Apua huutaen hän kaatui uudelleen, jolloin hänet käännettiin selälleen.

"Ja annettiin ihan oikeasti turpiin."

VIIMEISET HETKETKÖ?

Nyt hänet köytettiin keskiruumiin kohdalta niin että kädet jäivät kuin pakettiin. Kaksi miestä lähti vetämään häntä kuin kelkkaa. Kallio, joka nyt teeskenteli tajuntonta, yritti kantapäitään maahan painaen vaikeuttaa vetämistä.

Kaikki eivät koe elämänsä viime hetkiä samoin. Kallio, joka nyt uskoi elämänsä päättymiseen, koki ne siten kuin monet muut häntä ennen.

"Suuri osa elämäni kului tajuntani läpi kuin filminä nopeasti pyörin."

Kun omista asemista ammuttiin valoraketteja Kallio huomasi olta-
van piikkilankaesteillä, johon partio oli raivannut aukon. Puhtaissa lumipuvuissa liikkuvat vetäjät pauskasivat Kallion maahan ja heittäytyivät hänen päälleen, mutta jatkoivat laahaamista heti valoraketin sammuttua.

Sitten tuli uusi keskeytys: Suomalainen tykistö alkoi ampua sulkua partion reitille. Jälleen oli vanki kahden miehen alla ja yritti hengittämään pidätellen näytellä vainajaa.

Keskityksen tauottua yritettiin uudelleen matkaan, mutta sitten, vetäjien vaihdettua keskenään muutaman sanan, toinen tuli koettelemaan Kallion tilaa. Kädellä suoritettu tarkistus tapahtui liian alhaalta, vatsan kohdalta, manttelin alta.

"Silloin sydämeni oli hypätä kurkusta ulos, niin se löi", muisteli Kallio myöhemmin.

Nyt mies otti Kallion lakin, kau-

lansuojuksen ja kintaat sekä pistoolin, jolloin uhri ajatteli:

"Se koettelee pistoolia minun..."

Mutta sen kummempitta tempuitta mies lähti toverinsa perään.

SISULLA SELVIÄÄ

Nyt Hemppa jälleen uskalsi hengittää vapaasti. Kyllä keuhkoilla oli-
kin työtä välittääkseen haavoittuneeseen happea!

Kuulosteltuaan tovin hän viimein uskalsi yrittää kääntymistä vatsalleen.

Se ei tahtonut onnistua millään.

Lopulta hän kuitenkin sai hilauttua vatsalleen, josta "vähitellen kotalleen ja siitä viimein pystyyn".

Ja niin verenvuodon sekä kipujen heikentämä soturi alkoi hortoilla omia asemia kohti. Mitään pelkoa hän ei enää tuntenut, ei edes sitä, että omat voivat luulla viholliseksi ja ampua. Hän oli kokenut jo pahimman.

Hän oli kokenut kuoleman.

Mutta ei häntä ammuttu. Tajutessaan edessä olevan miehiä hän kuuli kysyttävän:

Siitä alkoi sairaalakierre ja sirpaleita riittää

Hemppa on paikattu, mutta järkytyksen jäljet näkyvät

"Sinäkö se olet?"

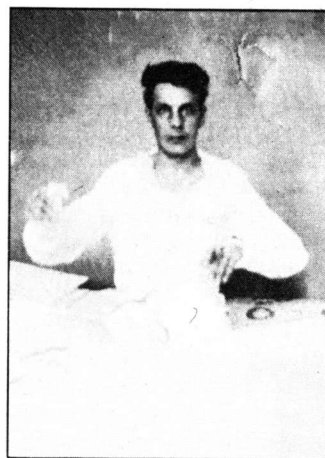
"Ketäs te ootta?"

"Omia ollaan, mutta luulimme sinut jo menetetyksi."

Niin hän tuli autetuksi juuri parahiksi, kun "maailma jo mustui".

JSp:llä paranneltiin siteitä. Onneksi mies ei ollut vuotanut kuiviin, liekö tuttavuus kylmän kera hydyttänyt veren.

Siitä alkoi sairaalakierre: ensin Raudun kenttäsairaalaan, sieltä Mikkeliin sotasairaalaan, kesä Tukholmassa, josta lokakuussa takaisin Mikkeliin, kuukauden toipumisloma kotona, pari viikkoa Seinäjoen sairaalassa, toipumisloma ja niin edelleen, kunnes vihdoin marraskuussa 1944 tuli vapautus armeijan kirjoista.

Räjähtävän luodin rikkoma vasen käsi ei kuitenkaan parantunut, se mäti jatkuvasti. Vihdoin 1947 Invalidisäätiöllä suoritettu röntgenkuvaus paljasti syyn. Kun haavaan jäänyt räjähtävän luodin kärki poistettiin, loppui mätäminen. Suoritetut arpi- ja hermoleikkaukset eivät kuitenkaan tuoneet apua, joten invaliditeetti jäi pysyväksi. Muut haavat eivät aluksi tuntuneet haittaavan, mutta vanhetessa on varsinkin jalan haava ajoittain tuottanut tuskaa. □